

Projekat socijalne inkluzije mladih bez roditeljskog staranja i dece palih boraca

BUDI SVOJ

OPIS OKRUŽENJA

Prema zvaničnim podacima Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja na teritoriji Republike Srbije živi oko 6.800 dece bez roditeljskog staranja. Od ukupnog broja oko 800 dece živi u ustanovama za brigu i staranje, dok blizu 6.000 dece odrasta u hraniteljskim porodicama.

Više od 900 mladih bez roditeljskog staranja su uzrasta od 18-26 godina, a to je period kada završavaju obrazovanje i profesionalno se osposobljavaju.

Nakon završetka obrazovanja i profesionalnog osposobljavanja ovi mladi ljudi napuštaju sistem socijalne zaštite, pomoć ka njima prestaje, i oni bivaju prepušteni sami sebi suočeni sa izazovima i poteškoćama prilikom zaposlenja, rešavanja stambenog pitanja, odsustva podrške biološke porodice, što se neminovno odražava na sve aspekte života. Ukupno 3% dece iz ove osetljive kategorije se odluči na studiranje što nedvosmisleno ukazuje da se većina njih upušta u proces osamostaljivanja neposredno po navršenom punoletstvu.

U prilog poboljšanju opšte situacije ne ide činjenica da za navedene grupe dece i mladih ne postoje systemske olakšice kako pri upisu na visokoškolske ustanove i korišćenje doma tokom studiranja, tako ni prednost u dobijanju zaposlenja nakon napuštanja domova i hraniteljskih porodica.

Prema podacima Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja u Republici Srbiji živi više od 1.300 dece palih boraca od kojih je 527 završilo obrazovanje ali nema zaposlenje. Podrška sistema sistema socijalne zaštite i za ovu kategoriju mladih prestaje nakon njihovog profesionalnog osposobljavanja.

МИНИСТАРСТВО ЗА РАД,
ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА
И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

uključ^oči se

VOJVODANSKA
BANKA
NEBO DRUGO, JP

CILJ PROJEKTA

Projekat za cilj ima da ove mlade učini vidljivijima za društvo u celini. Cilj je da oni budu deo fokusa i interesovanja kako poslodavaca, društveno odgovornih kompanija, čelnika univerziteta, tako i predstavnika Vlade Republike Srbije radi sistemskog unapređivanja njihovog položaja nakon napuštanja sistema socijalne zaštite.

S obzirom da se radi o mladima bez roditeljskog staranja, neophodno je iniciranje i uspostavljanje nove društvene klime i prepoznavanje potrebe osamostaljivanja na adekvatan način. Na način koji će im obezbediti ekonomsku nezavisnost i samoodrživost takvog sistema, te smanjiti mogućnost da ponovo postanu korisnici socijalnih usluga nakon izlaska iz sistema socijalne zaštite.

Cilj je, dakle, da se kroz edukativni deo projekta (treninzi, praksa, stipendije) osnaži ova grupa omladine i da što spremniji i obrazovaniji zakorače u svet odraslih. Zatim da se stimuliše zapošljavanje, a pre svega samozapošljavanje, koje uz adekvatno planiranje, podršku i mentorstvo pruža mogućnost potpunog osamostaljivanja.

U okviru projekta Budi svoj mladi bez roditeljskog staranja razvijaju svoje pune potencijale savladavajući i usvajajući niz veština, koje za cilj imaju osnaživanje i pripremu za proces osamostaljivanja. Kroz edukativni deo projekta polaznici uče kako da razviju socijalne veštine, veštine mišljenja, komunikacione sposobnosti, prezentacione veštine, timski rad, kao i spremnosti promene sopstvenih stavova, druženja, te konsekventno i ponašanja.

Projekat Budi svoj je osmišljen tako da mladi nakon završene edukacije povećaju svoju šansu za zaposlenjem i daljim obrazovanjem na visokoškolskim ustanovama. Ovaj program je usmeren ka pripremi mladih bez roditeljskog staranja na izazove koji ih očekuju na budućem radnom mestu sa ciljem podizanja dodatne motivacije za nastavkom obrazovanja.

Specifičnost projekta se ogleda i u tome što se značajna pažnja posvećuje radu sa decom koja odrastaju u hraniteljskim porodicama. Imajući u vidu da čak oko 5.700 dece živi u hraniteljskim porodicama, fokus projekta Budi svoj je ravnopravno raspoređen na decu bez roditeljskog staranja bez obzira na oblik brige i vid socijalne zaštite koji im se pruža, jer sve njih čeka isti, težak i izazovan, put osamostaljivanja.

МИНИСТАРСТВО ЗА РАД,
ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА
И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

uključí se

AKTIVNOSTI PROJEKTA

1. BUDI SVOJ NA SELU
2. PREDSTAVI SvE
3. GRADIMO SNOVE
4. IZRADA BAZE PODATAKA
5. DODATNE AKTIVNOSTI

1. BUDI SVOJ NA SELU

Mladi bez roditeljskog staranja koji odrastaju u hraniteljskim porodicama i u domovima za nezbrinutu decu nakon završenog školovanja napuštaju sistem socijalne zaštite, sva pomoć prema njima prestaje i oni se u tom periodu nalaze u najdelikatnijoj fazi, *procesu osamostaljivanja*, kada se suočavaju sa svim izazovima obezbeđivanja materijalnih sredstava neophodnih za egzistenciju.

Kako je činjenica da je jedno dobro organizovano seosko domaćinstvo samoodrživo, da se tu živi, radi i proizvodi-prihoduje, najvažnija aktivnost projekta Budi svoj je upravo Budi svoj na selu.

Cilj ove aktivnosti je, da se u sklopu inicijative oživljavanja poljoprivrede i sela, pristupi stvaranju samoodrživog sistema u kojima će mladi bez roditeljskog staranja nakon procesa osamostaljivanja, zaista biti dugoročno nezavisni.

Mladi koji napuštaju sistem socijalne zaštite će se pripremiti za samostalan život na selu u seoskom domaćinstvu koje dobijaju na korišćenje. Mladi koji se odluče za program samostalnog života u seoskom domaćinstvu (planiran broj je 6 mladih po domaćinstvu) uz podršku, edukacije i mentorstvo će dobiti sve što je potrebno, i u periodu od godinu dana biće osposobljeni za samostalno vođenje domaćinstva. Nakon isteka prve godine i njihovog osposobljavanja za samostalno vođenje poslovanja neophodno je pristupiti promociji njihovih proizvoda, podstaći javnost da se snabdeva tim proizvodima, i tako obezbediti siguran plasman na tržištu. Ovakav koncept će imati ulogu i svojevrsnog inkubatora, s obzirom da se planira više ovakvih kuća širom Republike Srbije.

Za potrebe aktivnosti Budi svoj na selu kupljena je prva takva kuća na teritoriji naše zemlje. Prva kuća se nalazi na teritoriji AP Vojvodina, u okolini Zrenjanina, i u toku su pripremni radovi za adaptaciju i opremanje kuće za šestoro mladih.

МИНИСТАРСТВО ЗА РАД,
ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА
И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

uključ^oči se

2. PREDSTAVI SVE

Aktivnost projekta Budi svoj - Predstavi sVe ima za cilj da mladim ljudima koji završavaju školovanje i samim tim izlaze iz sistema socijalne zaštite pomogne u pronalaženju adekvatnog zaposlenja i osamostaljivanju mladih bez roditeljskog staranja, sa fokusom na najvažniji momenat u procesu zapošljavanja, a to je lično predstavljanje kandidata za posao potencijalnim poslodavcima.

Aktivnost obuhvata 5 gradova, centralnih u regionu/okrug, a odvija se u dve faze:

1) Obuka polaznika na temu izrade CV-a i predstavljanja sebe poslodavcima:

Organizovanje dvodnevni radionica sa ciljem obuke polaznika u komunikacionim/prezentacionim veštinama, sa konkretnom temom predstavljanja budućim poslodavcima, kao i izrada odgovarajućeg CV-a, video predstavljanja i prateće ppt. prezentacije na temu „Ko sam ja“.

Osim same pripreme kandidata ideja je i da se obraćanje potencijalnom poslodavcu, u digitalnom formatu, postavi u bazu podataka koja bi putem interneta bila dostupna partnerima programa „Budi svoj/Predstavi sVe“ i drugim potencijalnim poslodavcima.

2) Organizovanje jednodnevni događaja:

Cilj ovih događaja je da predstavnici privrednog sektora, kao potencijalni poslodavci, dobiju informacije o deci i mladima bez roditeljskog staranja, izazovima koji ih očekuju u procesu osamostaljivanja, o značaju i važnosti njihovog stupanja u radni odnos, kao i o subvencijama koje mogu ostvariti primajući u prvi radni odnos mlade iz ove kategorije.

Događaj uključuje uvodnu reč domaćina, predstavljanje programa subvencija NSZ-a, predstavljanje kandidata (u formi 3-minutnih prezentacija), kratkih jedan-na-jedan intervju (mladih sa poslodavcima) i izjava za medije.

Pozivnice na događaj će biti upućene, osim predstavnicima privrede, Privrednoj komori Srbije, predstavnicima lokalne samouprave, Nacionalnoj službi za zapošljavanje, Ministarstvu za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, kao i predstavnicima medija.

3. GRADIMO SNOVE

Cilj smeštaja dece u kuću na selu, u okviru aktivnosti Budi svoj na selu, je da se osposobe za samostalni život na selu. Tokom smeštaja u kući deca treba da steknu osnovna znanja o poljoprivredi, radne navike i veštine. Isto tako, treba da nauče i kako da plasiraju proizvode koje naprave. Ipak, da bi otpočeli sa samostalnim životom, osim ovih znanja, potrebna su im i finansijska sredstva.

Kako bi se sredstva neophodna da mladi započnu svoj život obezbedila, planirano je da se kreira online platforma koja bi služila za prikupljanje sredstava za decu.

Kao pripremna aktivnost, realizovala bi se serija grupnih radionica i individualnih intervju sa decom, kako bi deca zajedno sa trenerom kreirali plan za budućnost.

Tokom ovih razgovora deca bi mogla da izraze svoje nade, snove, strahove u vezi sa svojom budućnošću. Na osnovu razgovora bio bi kreiran „san“ deteta – koji sadrži sve ono što dete želi u životu. Nakon toga bi se kreirala finansijska procena troškova realizacije plana, odnosno „lični budžet“ deteta, kao i konkretne aktivnosti koje dete treba da preduzme kako bi ostvarilo svoj san.

U dogovoru sa detetom na online platformi prezentovao bi se san deteta, potreban budžet, kao i iznos prikupljenih sredstava. Potencijalno bi dete iznelo svoj san putem video snimka. Portal bi imao sledeće sekcije: DONIRAJ, O nama, Uspešne priče, Uključi se, Blog, Sponzor, Kontakt. Uplate bi se pribavljale od strane građana i kompanija – tako da bi se paralelno radilo na promovisanju projekta putem socijalnih mreža, ali i targetirano prema CSR odeljenjima većih kompanija. Osim na ovaj način, planirano je da se lični računi dece pune i kroz prodaju proizvoda koji se izrade na farmi. Deca ne bi samostalno raspolagalo svojim sredstvima, već zajedno sa savetnikom.

Aktivnosti:

- Izrada snova dece:
 - Realizacija radionica i individualnih intervju sa decom (do kraja prvog meseca boravka u kući)
 - Izrada nacrtu „snova“
 - Dogovor o konkretnim aktivnostima i koracima sa decom (izrada „ugovora“)
- Dizajn prezentacija sna određenog deteta;
- Promocija sna deteta (socijalne mreže, informisanje donatora);
- Podrška detetu prilikom realizacije sna.

Gradimo snove online platforma bi u prvoj fazi podrazumevala sadržaj šestoro dece useljenih u prvu kuću, a nakon toga i ostalih mladih širom zemlje. Na samom sajtu bi bili postavljeni vizuali svih kompanija koje bi „ostvarivale snove mladih“.

4. IZRADA BAZE PODATAKA

Za vreme trajanja podrške sistema socijalne zaštite deci bez roditeljskog staranja i deci palih boraca, podaci o njima se nalaze u ustanovama socijalne zaštite. Međutim ne postoji baza podataka kao polazna osnova za sistem praćenja uz pomoć koje se mogu dobiti podaci o ovim mladim ljudima nakon napuštanja sistema socijalne zaštite. Iz tog razloga ne postoje ni podaci o broju ili procentu mladih koji su se zaposlili i uspešno osamostalili, kao ni podatak o broju ili procentu onih koji su se ponovo našli u sistemu socijalne zaštite kao korisnici drugih socijalnih usluga. Istovremeno ne postoje sublimirani podaci o broju, uzrastu i stručnoj spremi mladih koji uskoro napuštaju, kao ni mladih koji su napustili sistem socijalne zaštite i nalaze se u fazi osamostaljivanja, fazi za čiju uspešnost je imperativ ostvarivanje radnog odnosa i mogućnost obezbeđivanja egzistencije.

Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja zbog svega navedenog je u svoju strategiju uvrstilo izradu baze podataka. Ovakva baza sadrži podatke o mladima iz ove dve socijalne kategorije sa teritorije cele Republike Srbije koji će u narednih godinu dana napustiti sistem socijalne zaštite, kao i o onima koji su napustili sistem socijalne zaštite ali nisu još uvek ostvarili prvo zaposlenje.

Cilj izrade ovakve baze je da se da se obezbedi skup podataka o mladima iz navedenih kategorija te da se omogući da se u najkraćem mogućem roku odgovori na zahteve tržišta rada i poslodavaca.

Sa strateškim partnerom projekta, Ministarstvom za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, u okviru projekta Budi svoj započeta je izrada pomenute baze podataka.

Podaci se prikupljaju intervjuisanjem mladih iz navedenih kategorija u opštinama u kojima žive. Prilikom intervjua popunjavaju i formular sa detaljnim podacima, koji se zatim unosi u bazu. Osim ličnih podataka, na ovaj način dostupne su informacije o njihovoj stručnoj spremi, mogućnošću eventualne prekvalifikacije zarad prilagođavanja tržištu rada, mogućnošću dislociranja iz gradova u kojima trenutno žive zarad ostvarivanja radnog odnosa, kao i stečene veštine i znanja.

Dostupnost bazi će biti omogućena predstavnicima Ministarstva i projekta Budi svoj, za potrebe realizacije zapošljavanja mladih bez roditeljskog staranja i dece palih boraca.

Svim kompanijama koje će pristupati projektu sa ciljem zapošljavanja mladih iz teško zapošljivih kategorija biće predstavljene aktivne mere zapošljavanja i subvencije propisane od strane Nacionalne službe za zapošljavanje. Na taj način dodatno će se stimulisati poslodavci da pružaju stručnu obuku i da zapošljavaju decu bez roditeljskog staranja i decu palih boraca.

5. DODATNE AKTIVNOSTI

Regionalne društvene aktivnosti/okupljanja mladih.

Priključivanje poznatih ličnosti koje će svojim angažovanjem doprineti širenju svesti javnosti i dati dobar primer.

Ad hoc aktivnosti.

Marketinške i PR aktivnosti.

PODRŠKA PROJEKTU

Za uspešnu realizaciju projekta neophodno je ostvariti saradnju i obezbediti podršku donatora, relevantnih institucija, kompanija, udruženja, kao i medija, koji imaju resurse i svest o značaju podrške mladima bez roditeljskog staranja.

Generalni donator projekta je **Vojvođanska banka**, koja u okviru svog društveno odgovornog poslovanja kontinuirano podržava socijalnu inkluziju mladih bez roditeljskog staranja od 2013. godine.

Strateški partner projekta je **Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja** u čijoj je nadležnosti i zapošljavanje i briga o porodici, i koje je relevantna institucija koja može značajno da doprinese uspešnosti projekta i dodatnom poboljšanju života dece i mladih bez roditeljskog staranja.

Projekat je podržan od strane **Ministarstva omladine i sporta** u čijoj je nadležnosti sistem, razvoj i unapređenje omladinske politike, kao i Nacionalna strategija za mlade sa kojom su ciljevi i aktivnosti projekta Budi svoj u skladu.

Neophodno je i pravovremeno uspostavljanje saradnje, partnerstva, sa privrednim društvima, udruženjima, univerzitetima, medijskim ustanovama, fondacijama i pojedincima zarad obezbeđivanja podrške i sredstava neophodnih za uspešnost projekta.

МИНИСТАРСТВО ЗА РАД,
ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА
И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

uključ^oči se

